

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Frisch Gábor ügyvéd (Budapest, Pf. 701/320) által képviselt **felperes neve felperes leánykori neve** (címe) lakos felperesnek - a dr. Fábián Károly ügyvéd (Siófok, Széchenyi utca 22.) által képviselt **I.rendű alperes neve** (címe) I. rendű, valamint a személyesen eljáró **II.rendű alperes neve I.rendű alperes leánykori neve II. rendű és III.rendű alperes neve II.rendű alperes leánykori neve III. rendű**, mindketten (címük) lakos alperesek ellen házastársi közös vagyon megosztása iránt indított perében a Somogy Megyei Bíróság 2007. március 2. napján kelt 21.P.21.892/2004/55. számú ítélete ellen az I. rendű alperes által 56. és 57. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, az I. rendű alperes marasztalását 2.242.700 (kettőmillió-kettőszáznegyvenkettőezer-hétszáz) forintra leszállítja és a keresetet az ezen felüli részében utasítja el.

A másodfokú eljárásban felmerült költségeiket a felperes és az I. rendű alperes maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint 1976-ban szerezték meg az I. és a II. rendű alperesek a siófoki 8831. helyrajzi szám alatt nyilvántartott, S., X u. 7. szám alatti ingatlan 4/10-4/10 tulajdoni illetőségét a III. rendű alperes özvegyi jogával terhelt, aki 1986-ban ajándék jogcímén 2/10 tulajdoni illetőségre tulajdonjogot is megszerzett.

Ezen az ingatlanon a II. rendű alperes a házastársával az 1980-as évek első felében építkezett. Az építési engedély kiadásának feltétele volt, hogy az I. rendű alperes legkésőbb 1987-re az általa korábban megterveztetett és az épület egységét biztosító lakrészt felépítse. Ehhez, az un. „C” lakóegység felépítéséhez az építési engedélyt a S. Városi Tanács VB Hatósági Osztálya 1986. június 10-én adta ki.

Az építkezés 1987. áprilisában megkezdődött, s október végére be is fejeződött.

A felperes és az I. rendű alperes korábbi ismeretségüket követően 1985-ben a kapcsolatukat szorosabbra vonták, s a felperes 1986. második felében teherbe esett, gyermekük 1987. június 30-án született meg.

Ebben az időben a felperes S-on a X Hotel női munkásszállóján lakott, míg az I. rendű alperes a fenti X. utcai ingatlanban élt. A gyermek megszületését követően a munkásszállón a család részére - külön engedély alapján - egy szobát alakítottak ki, s ott éltek az építkezés befejezéséig. 1987. november 1-jén a felperes az I. rendű alperessel és a közös gyermekkel az új lakásba költözött.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az építkezés műszaki bekerülési költsége 742.559 forint volt, amelyből az I. rendű alperes különvagyona 10.000 forint tervezési díj, 1.500 forint blokktegla, 15 m³ sóder, 5 m³ murva, 11 napi segédmunka értéke és 38.000 forint ifjúsági takarékbetét, amely mindösszesen 71.145 forintot tesz ki. Az építkezéshez 336.000 forint bankkölcsönt és 80.000 forint munkáltatói kölcsönt vettek igénybe. A kölcsönszerződést az I-II. rendű alperesek, mint egyetemleges adósok kötötték, a III. rendű alperes készfizető kezességét vállalt. A felperes a kölcsönszerződésben nem vett részt. A kölcsön és az I. rendű alperes különvagyona, valamint a bekerülési költség között különbözetként jelentkező költséget az elsőfokú ítélet szerint a felperes és az I. rendű alperes az építkezés alatti közös jövedelmükből fedezték.

A felperes és az I. rendű alperes 1991. március 9. napján házasságot kötött és 1991. július 19-én M. utónevű gyermekük született.

Az építkezéshez felvett kölcsönt a házasság fennállása alatt a felek közösen fizették vissza.

A felperes és az I. rendű alperes házassága megromlott, az életközösséget 2003. márciusában megszakították, s házasságukat a Siófoki Városi Bíróság P.20.207/2003/21. számú ítéletével felbontotta.

A házasság fennállása alatt 694.352 forint értékű ingóvagyonot szereztek, amelyből a felpereshez 140.776 forint értékű ingóság került. A felek közös tulajdonú személygépkocsija után a 2003. II. félévében esedékes gépjárműadót 10.603 forint összegben a felperes fizette ki.

A felperes keresetében a házastársi közös vagyon megosztását kérte. Állítása szerint a siófoki 8831. helyrajzi szám alatti ingatlanon folyt építkezéssel a közösen épített ún. „C” lakóegység 45/100 tulajdoni illetőségét ráépítés címén megszerezte. Az ingatlan forgalmi értékét 9.000.000 forintban jelölte meg, tulajdonjogának megállapítását azonban nem kérte, hanem az I. rendű alperest megváltási ár megfizetésére kérte kötelezni 4.500.000 forint összegben. Másodlagosan az ingatlan árverési értékesítésének elrendelését kérte. 2003. április 1-től havi 40.000 forint használati díj megfizetésére is igényt tartott és 460.000 forint értékkiegyenlítés megfizetésére kérte kötelezni az I. rendű alperest a közös ingóvagyon tekintetében, valamint kérte elszámolni a gépjárműadó általa megfizetett összegét is. A II-III. rendű alpereseket ennek tűrésére kérte kötelezni.

Az I. rendű alperes álláspontja szerint 1987. november 1-jét megelőzően közöttük élettársi kapcsolat nem volt, így a felperes az építkezésben nem vett részt, az ingatlanban tulajdonjogot nem szerzett. Nem vitatta, hogy a 232.000 forint kölcsönt az életközösség fennállása alatt közösen fizettek vissza, az ingóságok tekintetében a keresetet részben elismerte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a felperes és az I. rendű alperes között 1986. végétől, illetőleg 1987. elejétől élettársi kapcsolat volt, ezért az építkezést teljes egészében közösen folytatták, arra az I. rendű alperes különvagyonából 71.145 forintot fordított. Erre figyelemmel a „C” lakóegységből a felperes 45/100, az I. rendű alperes pedig 55/100 tulajdoni illetőséget szerzett meg. Megállapította azt, hogy az életközösség megszakításakor a közös ingatlan forgalmi értéke 6.000.000 forint volt, amelynek 5 %-a az I. rendű alperes különvagyonára, 300.000 forint értékben. A házasfelek 694.352 forint ingóvagyonot szereztek, amit terhel a 10.603 forint felperes által kifizetett gépjárműadó. Az összesen 310.603 forint terhet levonva 6.383.749 forint a házasfelek vagyona, melynek fele, 3.191.874,5 forint illeti a felperest, amelyhez hozzá kell adni az általa kifizetett 10.603 forintot, így a felperes jutója 3.202.477 forint. Birtokban tart azonban 140.776 forint értékű ingóságot, ezért 3.061.701,5 forint a felperest megillető összeg, amelynek a megfizetésére kötelezte az I. rendű alperest.

Az ítélet ellen, annak részbeni megváltoztatása és az I. rendű alperes marasztalásának 1.486.099 forintra való leszállítása, az ezt meghaladó kereset elutasítása érdekében az I. rendű alperes fellebbezett. Fellebbezésében határozottan állította, hogy a felperessel az élettársi kapcsolat 1987. november 1. napján jött létre, így a felperes az építkezésben nem vett részt, azonban nem vitatta, hogy a felvett hitelek közösen fizették vissza. Ezért a felperest a ténylegesen visszafizetett kölcsönök fele részének megfelelő összeg illeti. Állította, hogy a III.

rendű alperes haszonélvezeti joga kiterjed az ingatlanon fennálló perbeli lakrészre is, ezért az ingatlan forgalmi értékét az özvegyi jog 20 %-os értékével csökkenteni kell. A vagyonmérleg 10. és 15. tétele alatt felvett szerszámok, illetőleg konyhabútor tekintetében különvagyonának megállapítását kérte.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A II-III. rendű alperesek a másodfokú eljárásban nyilatkozatot nem tettek.

A fellebbezés részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást túlnyomó részt helyesen állapította meg, azt azonban a másodfokú bíróság az alábbiak szerint kiegészíti, illetőleg helyesbíti.

Helyesbíti a tényállást azzal, hogy a felperes és az I. rendű alperes között az élettársi kapcsolat 1987. július 1-jétől az 1991. március 9-én történt házasságkötésig állt fenn.

Kiegészíti a tényállást azzal, hogy az élettársi életközösség létesítésekor az élettársaknak megtakarított pénzük nem volt. Tényként állapítja meg, hogy 1987. május 11-én - a kedvezményes bankkölcsön engedélyezésekor - az építkezés céljaira az I. rendű alperesnek rendelkezésére állt 38.000 forint készpénz takaréketben, az addig már elkészült munka értéke 140.000 forint értékben, míg házilagos munkavégzés címén az OTP 100.000 forint önerőt ismert el az elsőfokú iratok között 13/A/2. alatt csatolt irat szerint. Mivel a megállapított tényállás szerint az építkezés összesen hét hónapig tartott, annak első három hónapjára (1987. június 30-ig terjedő időre) időarányosan mintegy 43.000 forint esik. Az életközösség létrejötte előtt fizette ki az I. rendű alperes a tervezés 10.000 forintos díját, így az életközösség létrejöttéig legalább 231.000 forintot fordított a különvagyonából az építkezésre.

Ezzel a kiegészítéssel, illetőleg módosításokkal az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás helyes.

A tényállás módosításakor a másodfokú bíróság az élettársi kapcsolat keletkezésének idejére nézve a következőket vette figyelembe:

A Ptk. 685/A.§-a szerint az élettársak - ha jogszabály másként nem rendelkezik - két házasságkötés nélkül, közös háztartásban, érzelmi és gazdasági közösségben együtt élő személy. Közös háztartásban való együttélés hiányában az élettársi jogviszony fennállását nem lehet megállapítani. A felperes előadása szerint az I. rendű alperessel közös háztartást a munkásszállón létesítettek. A munkásszállón abban az időben dolgozó Xyné és Xy tanúk kihallgatása után a felperes - az elsőfokú bírósághoz 2006. január 3-án érkezett 25. sorszámú előkészítő iratában - az élettársi kapcsolat kezdő időpontját 1987. július 1. napjában jelölte meg. A másodfokú bíróság ezért az élettársi kapcsolat kezdő időpontját ebben az

időpontban állapította meg. Az a nem vitás tény ugyanis, hogy az I. rendű alperes a felperes szobatársnőinek távollétében ezt megelőzően is alkalmanként a felperesnél a munkásszállón aludt, illetve máshol is töltöttek esetenként közösen éjszakát, illetőleg a felperes teherbe esése, a közös jövő tervezése az élettársi életközösség korábbi létrejöttét nem alapozza meg.

A felperes előadta azt is, hogy az élettársi kapcsolatuk kezdetekor megtakarított pénzzel nem rendelkeztek. Megalapozatlan ezért az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy az általa az I. rendű alperes különvagyónaként elszámolt 71.145 forint és a 416.000 forint hitel közötti különbözetként mutatkozó 255.414 forint bekerülési költség a felek építkezés alatti közös jövedelméből került biztosításra. A felperesnek és az I. rendű alperesnek összesen nem volt ennyi jövedelme az építkezés idején, így nyilvánvaló, hogy ilyen összeget közös jövedelmükből az építkezésre fordítani nem tudtak. A másodfokú bíróság ezzel szemben a 13/A/2. alatt csatolt banki irat alapján bizonyítottanak látta az I. rendű alperes különvagyon felhasználását az elsőfokú ítéletben írtól lényegesen nagyobb mértékben és megállapította, hogy 1987. július 1-jéig megvalósult építkezés az I. rendű alperes különvagyonából történt. A kiegészített tényállás szerint a hitel engedélyezésekor időpontig, 1987. május 11-ig a már elvégzett munka értéke 140.000 forint volt, az I. rendű alperes - a felperes által sem vitatottan - 38.000 forint készpénzzel is rendelkezett. Az építkezés egészére saját erőként a bank 100.000 forint házilagos kivitelezési értéket vett figyelembe, amelyből az életközösség létrejöttéig mintegy 3/7 résznek megfelelő 43.000 forint fogadható el időarányosan felhasználnak, amely az I. rendű alperes különvagyónaként számolandó el. A tervezési díjjal együtt így az építkezés összes költségéből (742.559 forintból) 231.000 forint volt az I. rendű alperes különvagyona, míg 511.559 forint a közös vagyon. Az utóbbi a bekerülési költség 68 %-át teszi ki, amely szerint a felperes az építkezéssel létrehozott 6.000.000 forintos forgalmi értékelkedés 34 %-ára, azaz 2.040.000 forint megtérítésére tarthat igényt a közös vagyon megosztása során.

A fellebbezés az elsőfokú bíróság által megállapított ingó vagyonmérleg két tételéről állította, hogy az I. rendű alperes különvagyonába tartozik. A 15. tétel alatti konyhabútort a felperes és az I. rendű alperes egyező előadása szerint 1987. augusztusában vásárolták, azaz az életközösség fennállása alatt a közös vagyonból történt annak megszerzése, ezért az erre vonatkozó fellebbezés alaptalan volt.

Alaposnak találta a másodfokú bíróság az ingóvagyon leltár 10. tétele alatti szerszámokra vonatkozó fellebbezést. Az I. rendű alperes állította, hogy azokat az építkezés kezdetén vásárolta, állítását Xy tanúvallomása igazolta, ezért a másodfokú bíróság a szerszámokat az I. rendű alperes különvagyónaként számolta el és az ingó vagyonmérlegből azokat kihagyta. Így a közös ingóvagyon értéke 676.352 forint, amelyből az egyik házastárs jutója 338.176 forint. A felperes 140.776 forint értékű ingóságot tart a birtokában, ezért 197.400 forint értékkiegyenlítés megfizetésére tarthat igényt.

Alaptalannak találta a másodfokú bíróság az I. rendű alperes fellebbezését a III. rendű alperes haszonélvezeti jogának terjedelmére vonatkozó részében. A közös tulajdonú ingatlanon korábban fennállt haszonélvezeti jog az építkezéssel utóbb létrehozott értékre nem terjed ki, ezért az elsőfokú bíróság a haszonélvezeti jog terjedelméről helyesen döntött, azt az I. rendű alperes fellebbezésében alaptalanul kifogásolta.

Az ingóságok tekintetében járó értékkiegyenlítésen felül megilleti a felperest az ingatlanra vonatkozóan - a fent részletezettek szerint - 2.040.000 forint, valamint a gépjárműadó, mint közös adósságra kifizetett összeg öt terhelő fele része, azaz 5.300 forint, ezért az I. rendű alperes a felperesnek összesen 2.242.700 forintot köteles megfizetni a házastársi közös vagyon megosztása fejében a Csjt. 31. §-ának (2) bekezdése alapján.

A kifejtett indokokra tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján - fellebbezett részében - részben megváltoztatta és az I. rendű alperes marasztalását 2.242.700 forintra leszállította.

A fellebbezés sikerének és sikertelenségének aránya közel azonos mértékű volt, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy a felperes és az I. rendű alperes felmerült költségeiket maguk viselik. A másodfokú eljárásban a II. és a III. rendű alperesnek költsége nem merült fel.

A felperes és az I. rendű alperes is személyes költségmentességben részesült, ezért a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 14.§-a értelmében a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

P é c s , 2007. október 11.

Dr. Veszeley József s.k. a tanács elnöke, Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró